

Motýl

XXXIII. ročník
70. číslo
2023

Jarný
špeciál

Marec - mesiac knihy

Knihy sú skvelé. Nielenže nám otvárajú bránu k múdrosti, robia nás aj lepšími ľuďmi, parádne si pri nich oddýchame a zlepšujú kvalitu nášho života.

V mesiaci marec sa na našej škole uskutočnilo viacero akcií.

Na 1. stupni to bola recitačná súťaž **Mám básničku na jazýčku** pre 1. ročník a pre žiakov 2. až 4. ročníka **Hviezdoslavov Kubín**.

Žiaci na 1. stupni sa venovali téme kníh aj na hodinách čítania a výtvarnej výchovy a navštívili aj školskú **knižnicu**.

Žiaci na 2. stupni sa zúčastnili súťaže **Hviezdoslavov Kubín** a žiaci 9. ročníka si pripravili pre žiakov 5. – 8. ročníka **aktivity**, ktorými predstavili literatúru zážitkovou formou. Pre žiakov sa uskutočnila aj **Burza kníh**, kde mali možnosť si vymeniť starý príbeh za nový. Žiaci mali možnosť svojim spolužiakom dať tipy na zaujímavé knihy, ktoré prečítali prostredníctvom **Karty čitateľa**, ktoré budú zverejnené na nástenke.

Žiaci 1. stupňa napísali krásne básničky o jari

Jar
Na jar svieta slniečko,
radujú sa deti,
vonku hrde seplečko,
horu sa kamaráti,
berú lopaty, bicykle,
kolobievky, korčuľu,
hrdeme sa spolu hrať
a do noci šponzovať.

Jakub Droppa 2.B

JAR JE TU

Jar je veľmi nádherná,
už kľučia semená.

Zvieratká sa prebúdzajú,
z nového dňa radosť majú.

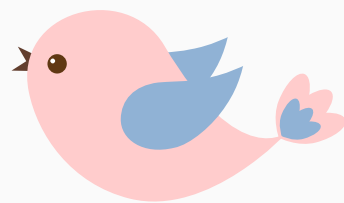
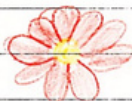
Trávčka je zelená,
lesknú sa aj jazera.

Všetčky prilietajú
a hniezda si ras stavajú.

Rozkvitajú kviečky krásne,
slniečko nám žiaru rase.

Vily kviečky prebúdzajú
a v trávičke sa ras hrajú.

Jakub Štofani 3.B

Jar

Ľahko svieta,

radujeme sa deti.

Príšla už aj ke nám,

hruď je tu jar.

Kristínka

Arbešová 3.B

Veselá veľká noc

Opäť je tu krásna jar,
slniečko nám pekne žiar.
Nachystajme korbáče,
vajčka aj koláče.

Pre kupáčov všetko mám,
už len aby prišli k nám.

Laura Cejdošová 2.B

Veľká noc

Slniečko už teplo svieta,
na Veľkú noc sa vísia deti.

Šibači k nám prídu s korbáčmi
a my ich pohostíme koláčmi.

Dáme im aj vajčko,
môžu ako meličko.

Posom sa von vyšarime
a jarní kviečky nás sblívame.

Barbora Hudecová 2.B

Šibači
Na Veľkú Noc každým rokom
prichádzajú s korbáčmi.
S korbáčami na chrbtách,

neobídu niaden dom.

V vedrom vody sa potoka, v rýdychy
len nar do roba.

Dievčatá už vyškajú, vajčka im chystajú.

Igorko Klein 2.B

Žiaci 1. stupňa napísali krásne básničky o jari

Kalendár

Obracajte kalendár.

Hurá je tu jar.

Kviesočky sa prebúdzajú,
zvieratká sa zobúdzajú.

Sneg už zmizol zo strán,
slnko svieti do strán.

Miriám Žakarovská 3.B

Voňavá jar

Ráno vstanem, pozriem z okna,
a tu zrazu na oblohe
slnko svieti, silno hreje
na trávičku zelenú.

Kvitnú všetky stromy veľké,
ba aj malé.
Kvety kvitnú ešte viac,
voňajú tak dvakrát viac.

A tak rýchlo bežím von,
nadychať sa vône novej
ako každý krásnu jar.

Adam Makovický 4.A

LUCAŠ VONTEK
4.A

Veľká noc

Veľká noc sa myje veľkým
sivým kajúňom a veľkým
každý pozná veľkým
prvý pôjdu modráčkov.

Deň sáňuší stýjeťka dýskajú
a veľký káňuší prídomi dýskajú majú.
Čas sa im už rýchlo káňuší
a chlapi ich aj káňuší majú radú.

Keď uvidia chlanci prídomi dýskajú
hneď si malému do vedky káňuší.
Be chlapanov jeho to veľký sen
pooblieťka majú radú dýskajú nejdú dýskajú.

Jar

Jar klope na dvere,
brajne sa už na dvore.
Slnko svieti rada láka,
roztopilo nám snehuliaka.

Doti rýchlo príde,
kvetý uvidíte
Pápa, snežienky a kľince,
urobíme vance!

Liatko sa kúsiťka,
rodia sa jahnička,
Veľká noc sa kľisť,
nik si neblisť.

Anička Klincová 3.A

Jar

Slniečko nespelo nazerá,
či zmizol už ľad z jazera,
či snežienky hlávku vystrčili,
alebo sa pod snežik prikročili.

Na stromčekoch rastú púčiky,
počut' spievať' už aj vŕáčiky.
Bociany hniezda opravili,
aj lastovičky sa vrátili.

Marec mesiac knihy máme,
neprestajne si čítame.
Apríl mesiac premenlivý,
musíme byť trpezliví.

Máj je mesiac lásky,
kvitnú už aj sedmokrásy.
MAREC, APRÍL, MÁJ,
už tu máme JAR!

Matúš Vitáliš 3.A

Velkonočné tradície v rôznych kútoch sveta

S výnimkou niektorých miest sa viac menej na celom svete slávi Veľká noc. Ako ju prežívajú ľudia v iných krajinách?

BERMUDSKÉ OSTROVY: Slávnosti začínajú v piatok Velkonočným Kite-festom. Ľudia sa predvádzajú so svojimi doma vyrobenými šarkanmi s odvážnymi geometrickými vzormi, má to symbolicky znázorňovať stúpanie Ježiša Krista do neba.

GUATEMALA: Antigua v južnej Guatemale pokrýva svoje ulice farebnými kobercami počas celého Veľkého týždňa až do Veľkého piatku. Dlhé koberce sú vyrobené z kvetov, zafarbených pilín, ovocia, zeleniny a piesku. Položia ich na chodník, ktorý vedie do kostola. Následne po ňom kráčajú masy ľudí, ktorí smerujú na omšu.

KORFU, GRÉCKO: Ráno na Bielu sobotu sa na gréckom ostrove Korfu koná tradičné „hádzanie hrncov. Je to veľkonočná tradícia domácich – z okien vyhadzujú hrnce, panvice a mnohé iné predmety z keramiky. Jedni tvrdia, že túto tradíciu prebrali od Benátčanov, ktorí sa zvykli rovnakým spôsobom zbavovať starých a opotrebovaných predmetov na Nový rok, iní zase, že je to akési privolávanie jari.

HAUX, FRANCÚZSKO: Ak ste na Veľkonočný pondelok v tomto meste, nezabudnite na vidličku. Každý rok sa na hlavnom námestí mesta podáva obrovská omeleta, na omeletu sa používa viac ako 15 000 vajec a podáva sa až 1 000 ľuďom. Vznik tejto tradície sa viaže k Napoleonovi, ktorý sa počas púte Francúzskom zastavil práve v Hauxi a domáci mu naservírovali omeletu. Tá mu tak neskutočne zachutila, že ich požiadal, aby na ďalší deň pripravili jednu obrovskú aj pre všetkých jeho vojakov.

FÍNSKO: Vo Fínsku si z Veľkej noci urobili celoštátny karneval. Deti z tejto škandinávskej krajiny sa prezliekajú za čarodejnice a so šalom omotaným okolo hlavy a halúzkami ozdobenými rôznymi pierkami chodia od domu k domu a pýtajú čokoládové vajíčka. Na západe krajiny ľudia zapalujú obrovské ohne – veria totiž, že plamene odplašia všetky zlé bosorky, ktoré v tomto období lietajú na metlách po okolí.

ÍRSKO: Veľkonočné stoly sú najmä o vajíčkach. Vajíčka, ktoré zniesli sliepky na Veľkú noc, označujú krížikom a podľa tradície by ich každý mal zjesť na Veľkonočnú nedeľu aspoň jedno. Obdobie pôstu berú Íri naozaj veľmi vážne, jeho ukončenie o to viac oslavujú. V nedeľu vychádzajú do ulíc, tancujú a spievajú.

SLOVENSKO: Veľkonočné zvyky a tradície našej kultúry veľmi dobre poznáme. Na Zelený štvrtok si varíme zelenú stravu, aby sme boli zdraví po celý rok. Na Veľký piatok sa v minulosti chodili ľudia poriadne vykúpať do potôčika pre uchovanie si pevného zdravia. Dodnes pretrval zvyk prísneho pôstu, aby sme si uctili ukrižovanie Ježiša Krista. Biela sobota odjakživa predstavovala očistu príbytkov, aby bolo všetko pripravené a vyzdobené na Veľkonočnú nedeľu, kedy omšou oslavujeme pre kresťanov najvýznamnejší sviatok - zmŕtvychvstanie Krista. Veľkonočný pondelok je jedným z dní, kedy si na Slovensku užijeme najviac zábavy. Mládenci si vezmú korbáče (kedysi upletené spravidla z vrbových prútikov) a vyberú sa na šibačku. Dievča, ktoré vyšibú, oblejú vodou alebo navoňavujú, bude po celý rok zdravé a krásne. Za túto „milú“ službičku navyše dostanú čokoládové vajíčko.

Rozhovory so žiakmi 2. stupňa o Veľkej noci

I. AKO TRÁVITE VEĽKONOČNÉ SVIATKY A AKÉ MÁTE ZVYKY VO VAŠEJ RODINE?

Vavrínek Klinec 5. A: Chodíme do kostola, V nedeľu moc nejeme, iba niečo ľahké, večer máme slávnostnú večeru. Na Veľkonočný pondelok chodíme kúpať.

Vivien Hesteriaková 5. A: My to moc neoslavujeme, na Veľkonočný pondelok máme rybu na obed, chodíme navštevovať rodinu, pečieme jablčník a perníky.

Aleš Kňava 7.A: Šibeme dievčatá a kúpeme ich, oddychujeme.

Patrícia Čajková 7. A: Nič zvláštne, iba oco nás oblieva, mama robí vence.

Matúš Blšák 6. B: Ideme kúpať a potom sa hrám hry na počítači.

Tereza Siváková 6. B: Chodíme ku starkej, tam sa najeme a okúpu nás.

Martin Pokľuda 8.A: Pletieme si vlastné korbáče a oblievame.

Ema Cholvadtová 8.A: Ráno ma ocino hodí do vane a osprchuje ma najviac studenou vodou. . Vždy k raňajkám máme varené vajíčka.

Lenka Kleinová 8.B: Väčšinou sviatky trávime s rodinou, chodíme za vzdialenou rodinou, oddychujeme a oslavujeme. Keď nejdeme za rodinou, posielame si pohľadnice.

Martina Tekelová 8.B: Ideme ku starkým, ktorí pečú koláče a my si ich potom zoberieme. Môj zvyk je skrývať sa v kúpeľni, aby ma nikto nemohol obliať vodou.

Rozhovory so žiakmi 2. stupňa o Veľkej noci

2. ČO MÁTE NAJRADŠEJ NA VELKEJ NOCI?

Vavrínc Klinec 5. A: To, že sú prázdniny a nechodíme do školy.

Vivien Hesteriaková 5. A: To, že nechodíme do školy.

Aleš Kňava 7.A: Oblievane a peniaze.

Patrícia Čajková 7. A: Jedlo.

Matúš Blšák 6. B: Peniaze.

Tereza Siváková 6. B: To, že som doma s rodinou.

Martin Pokľuda 8.A: Atmosféru.

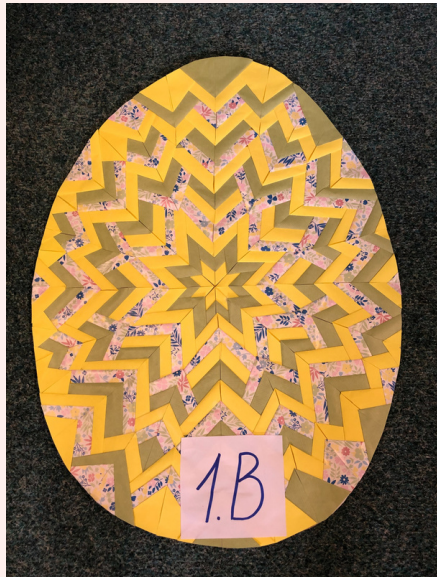
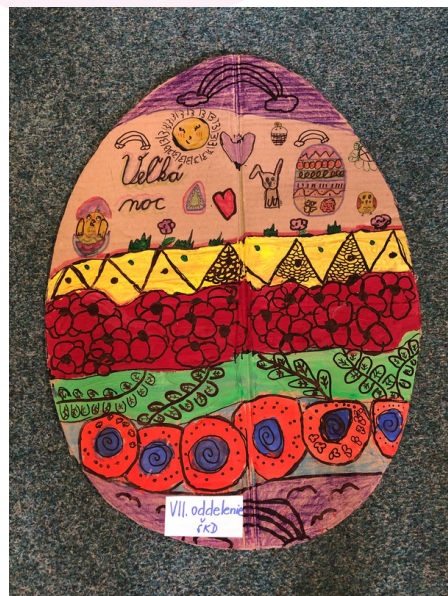
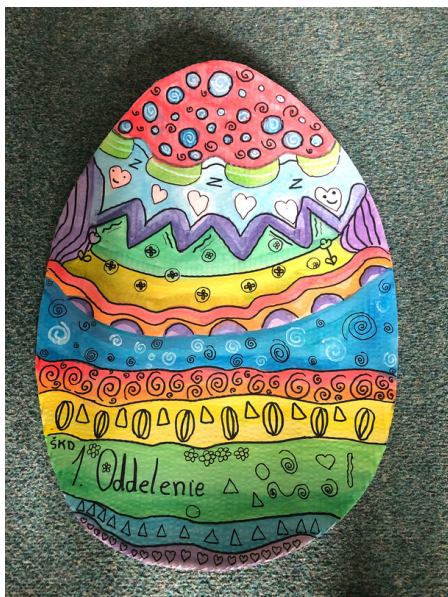
Ema Cholvadtová 8.A: Sladkosti.

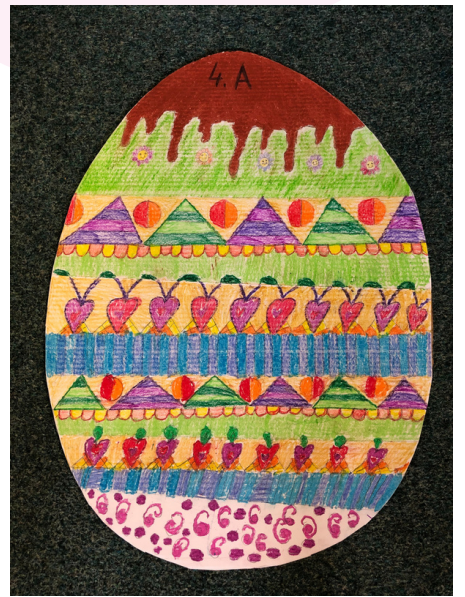
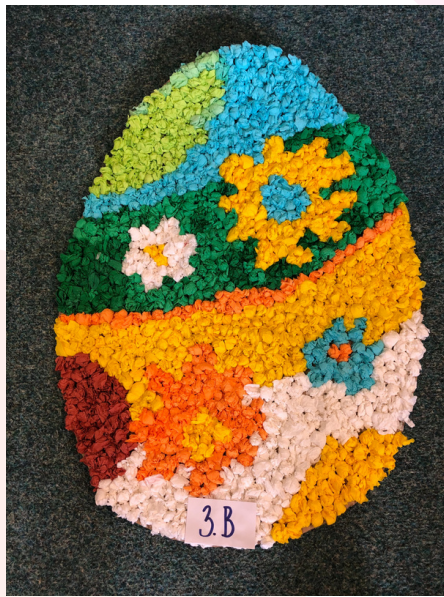
Lenka Kleinová 8.B: To, že sú prázdniny a to, že mám čas na oddych.

Martina Tekelová 8.B: Prázdniny, voľný čas a to, že sestra je celý týždeň doma.

Každá trieda si vyrobila svoje veľkonočné vajce

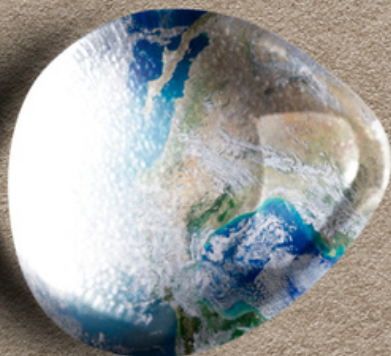

Deň
ZEMĚ

22.4.2023

CHCEM BYŤ ZMENOU!

Zmena je život a zmenou musíme začať od seba. Voda je základom života na Zemi a stretávame sa s ňou každý deň. Voda je bezfarebná tekutina vďaka ktorej žijeme, pijeme ju, používame ju na polievanie, či kúpanie a mnohé iné činnosti. Aj keď si to neuvedomujeme je to základ nás. Bez vody a vzduchu by neexistoval život na Zemi. Vodu berieme ako samozrejmosť. Mnohí ľudia si myslia, že je jej dosť, no mýlia sa. Sú krajiny, kde vody majú nedostatok ako Afrika kde je veľké sucho a po vodu musia prejsť kilometre pešo, zatiaľ čo my pustíme vodovodný kohútik a voda tečie za pár sekúnd. Oceány, moria či jazerá, rieky trpia znečistením vplyvom ľudskej činnosti napr. priemyselné vypúšťanie chemikálií, únik ropy. Na toto všetko doplácajú hlavne zvieratá a rastliny. Lebo v prírode všetko so všetkým súvisí. Ak to pôjde takto ďalej ako to už z časti vidíme teraz, veľké suchá, zmeny počasia, výkyvy teplôt a podobne tak vody bude v budúcnosti nedostatok. Treba si vodu vážiť a myslieť aj na generácie po nás. Lebo príroda nám všetko zlé čo jej robíme vráti.

Váleková Lea 8.A.

ZŠ Janka Kráľa L.Mikuláš

Chcem byť zmenou

Čo je zmena? Každý deň je iný. Aj my sa meníme. Zmena sa nedá urobiť zo dňa na deň, ale ovplyvniť ju môžem.

Pri prechádzke so psom som si všimol veľa neporiadku, napríklad pohodené papiere, žuvačky na zemi a sáčky na stromoch. Čo by som mal urobiť, aby to tak nebolo? Nedá sa to urobiť naraz, ale postupne by sa to dalo. Nedokázali to ani dospelí a vplyvní ľudia, ale keby prispel každý aspoň tým, že nerobí okolo seba neporiadok, svet a naše okolie by boli iste krajšie a čistejšie.

Stačilo by, aby sme zdvihli papier zo zeme, žuvačku nehodili na zem, ale tieto veci separovali do košov na to určených, neposmievali sa ľuďom, čo to takto robia. Nezaberie to veľa času a my sa budeme cítiť lepšie.

Mali by sme si všimnúť ľudí okolo seba, a aj ku spolužiakom byť milší, neposmievať sa, keď sa im nedarí, pomôcť im.

Netreba toho veľa, nezmením všetko naraz, ale spoločnými silami postupne uvidíme výsledok. Najkrajšie na tom bude, keď zistíme, že postoj sa odrazil na iných. Netreba darovať milióny na charitu, ale stačí podarovať oblečenie, ktoré nepotrebujem, a inému robiť radosť.

Teraz viem, že ak chcem zmenu, musím začať od seba a ísť príkladom.

Lukáš Bartoš, 8.B

ZŠ J. Kráľa Lipt. Mikuláš

Chcem byť zmenou

Voda patrí medzi najvzácnejšie dary pre nás na tejto zemi. Na zemi máme dostatok vody, ale percento pitnej vody na zemi je veľmi nízke.

Preto je potrebné šetriť vodou na Zemi. Okrem kyseliny existuje na Zemi život aj vďaka prítomnosti využiteľnej vody na Zemi. Voda je teda známa aj ako „život“. Na Zemi nájdeme vodu všade v moriach, oceánoch, riekach, jazerách, rybníkoch atď.

Bez vody je život na tejto planéte nemožný. Pijeme vodu, aby sme uhasili smäd. Rastliny ju využívajú na rast a zvieratá tiež pijú vodu, aby prežili na zemi. My, ľudia, potrebujeme vodu od rána do večera pri našich každodenných činnostiach. Vodu používame na kúpanie, čistenie oblečenia, varenie jedál, záhradu, pestovanie plodín a mnoho iných činností.

Okrem toho používame vodu na výrobu vodnej elektriny. Voda sa používa aj v rôznych priemyselných odvetviach. Všetky stroje potrebujú vodu, aby zostali chladné a správne fungovali. Dokonca aj divé zvieratá sa túľajú v džungli a hľadajú napájadlo, aby uhasili svoj smäd.

Na prežitie na tejto planéte je teda potrebné šetriť vodou. Ale bohužiaľ, ľudia to ignorujú. V niektorých častiach našej krajiny je získanie úžitkovej vody stále náročnou úlohou. Ale v niektorých iných častiach, kde je voda dostupná, ľudia vidia plyvať vodou takým spôsobom, že v blízkej budúcnosti budú mať rovnaké problémy.

Voda sa dá šetriť mnohými spôsobmi. Existuje 100 spôsobov, ako šetriť vodou. Najjednoduchším spôsobom šetrenia vody je zber dažďovej vody. Dažďovú vodu dokážeme uchovať a môžeme ju využiť pri každodenných činnostiach. Dažďovú vodu možno použiť aj na pitie po čistení. Mali by sme vedieť, ako šetriť vodou v našom každodennom živote, aby sme v blízkej budúcnosti nemuseli mať problémy s nedostatkom vody.

Samuel Zich
8.A
ZŠ Janka Kráľa
Liptovský Mikuláš

ESEJ - VODA

Voda? Áno. Väčšina ľudí ju berie ako samozrejmosť. (Nevýčerpateľný zdroj). Skoro nikto ju nerieši napriek tomu, že je taká dôležitá. A čo život? Veď aj ten sa tvorí vo vode. Voda je všade a vždy, keď ju potrebujeme. Viete si ale predstaviť, že zmizne? Niekde žijú ľudia, kde je vody veľmi málo. Zomierajú na dehydratáciu. Ale prečo? Prečo nie je také jednoduché ich zachrániť? Sme až takí egoistickí a nevážíme si, čo máme? Škoda, že toto nie je rozprávka o bezodnej studni s čistou krištáľovou vodou.

Nemyslím si, že sa niečo zmení. Ale zmenou môžeme byť my sami. Nie, nemôžeme prestať piť, voda je potrebná. Zaplatíme si za ňu nemalé peniaze. Putuje nám telom a putuje aj po svete. Ale odkiaľ voda pochádza a kde mizne? Kolobeh. Áno. Život je kolobeh a voda je neodmysliteľnou súčasťou života. Ja vidím vodu ako drogu života, keď zmizne z tohto sveta, zmizne aj svet samý.

Na chvíľu sa zastavme a zamyslime sa - voda znamená život, preto si ju musíme chrániť pre nás a pre budúci život na Zemi. Dokážeme to?

Viktória Fiantoková 8.A

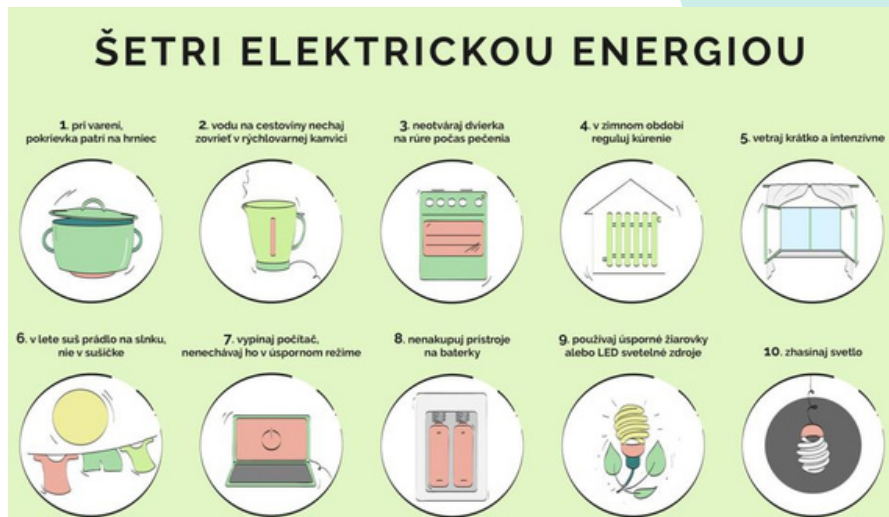
ZŠ Janka Kráľa LM

8 spôsobov, ako pomôžeš zachrániť planétu Zem

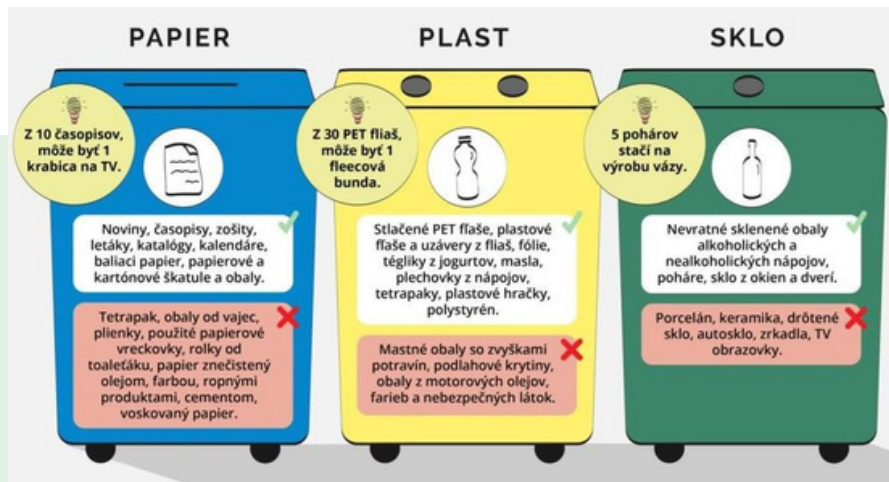
1: Šetri elektrickou energiou <

Hneď prvý bod sa zdá byť celkom jednoduchý, ale aj tak máme problém ho dodržiavať. Preto treba aspoň dávať pozor a elektrinu nenechať prúdiť, keď netreba... no každý musí začať od seba. 😊

2: Tried' odpad

Aj tebe sa stáva, že dokým vyhodíš niečo do kontajnera, rozmýšľaš: „Kam toto a kam tamto vlastne patrí?“

3: Používaj papier z oboch strán

Skús vždy predtým ako zahodíš papier do koša popremýšľať, či je využitý na 100% .

1 tona zberového papiera zachráni 17 stromov . Preto ak už nemáš čo s papierom urobiť a chystáš sa ho vyhodiť, tak ho odnes do zberného kontajnera modrej farby . Samozrejme, nie po jednom papieri. Doma si určí na to kôš a separuj najskôr doma.

4: Šetri vodou

Nie je to myslené, že by sme teraz mali piť menej vody alebo nepiť vôbec. To určite nie 😊. Skôr by sme si mali uvedomiť, koľko hektolitrov vody denne pretečie zbytočne z kohútikov v kuchyni, v kúpeľni, na záhrade, či v hoteli, alebo na športoviskách.

5: Nos na nákupy vlastnú tašku

Iba na obyčajný nákup potravín. Ak počítam, že v priemere by sme chodievali na nákup 2x do týždňa a použili iba jednu nákupnú tašku, tak jeden človek minie za jeden rok 106 igelitových tašiek 😞. Skúsme sa preto zamyslieť. Nedá sa to inak? Ale dá... Nos na nákupy vlastnú tašku. 😊

6: Menej jazdi autom, používaj bicykel alebo viac kráčaj

Ak ti zdravie slúži, nemáš problémy s končatinami a ani do školy to nemáš ďaleko, zameň auto aspoň raz za čas za chôdzu alebo bicykel. Navyše chôdzou alebo bicyklovaním šetriš svoje výdavky a čo je najdôležitejšie, tak aj životné prostredie .

7: Daruj to, čo nepotrebuješ

Ak nevieš čo s nimi, daruj ich niekomu. Niekomu, kto ich potrebuje. Do detského domova, do domova dôchodcov, ľuďom v slabších sociálnych rodinách. Existujú už aj rôzne zberné kontajnery, kam môžeš veci odovzdať.

8: Investuj do vlastnej fľašky na vodu

Plast je úplne najväčšou hrozbou pre našu planétu . Oceány sú plné plastového odpadu. Ročne sa do neho vyhodí viac ako 9 miliónov ton plastu. Pôsobením rôznych vplyvov ako je slnko, vlny, či baktérie sa plast mení na malé častice. Živočíchy, ktoré v oceánoch žijú si tieto rozdrobené časti plastu zamieňajú s potravou. Ryby, ktoré potom my konzumujeme obsahujú v sebe plast.

Vravíš si teraz, že teba sa to netýka, že ty ryby nejješ? Omyl, do nášho tela sa plast dostáva aj cez napr. plastové obaly, v ktorých sú balené potraviny, či plastové fľašky, ktorých častokrát životnosť nie je ani 15 minút.

Príklad: Kúpiš si pollitrovku, vypiješ ju do pár minút a fľašu zahodíš. A toto opakuješ denne. Ale prečo? Nebolo by lepšie mať svoju vlastnú fľašku a naplňať ju vodou z kohútika? Máme jednu z najnezávadnejších vôd v Európe a je stále v podstate zadarmo! Tak sa zamysli. 😊

KVÍZ – DEŇ ZEME

1. K látkam znečisťujúcim prostredie nezaraďujeme

- a) ťažké kovy
- b) oxidy dusíka
- c) oxidy vodíka
- d) oxidy síry

2. Príčinou kyslých dažďov sú

- a) oxidy alkalických kovov
- b) oxidy kovov alkalických zemín
- c) oxidy dusíka a síry
- d) oxidy hliníka

3. 78% ovzdušia tvorí

- a) uhlík
- b) kyslík
- c) dusík
- d) vodík

4. Ozónová vrstva chráni pred

- a) rádioaktivitou
- b) rontgenovým žiarením
- c) infračerveným žiarením
- d) UV žiarením

5. Ako správne recyklovať plastové obaly od kozmetických produktov?

- a) ak nie sú znečistené, patria do žltého kontajnera
- b) plastové obaly od kozmetiky sa nedajú recyklovať
- c) patria na skládku
- d) patria do bioodpadu

6. Koľko igelitových tašiek spotrebuje priemerný Slovak za jeden rok?

- a) 323
- b) 128
- c) 466
- d) 545

7. Ako dlho sa v prírode rozkladá žuvačka?

- a) jeden rok
- b) päť rokov
- c) desať rokov
- d) pätnásť rokov

8. Čo nepatrí do plastu?

- a) Podlahová krytina PVC
- b) Sieťka od citrónov
- c) Obal od džúsu
- d) Téglik od jogurtu

Chráňme
SI NAŠU PLANĚTU

MÁME IBA JEDNU JEDINÚ

Správne odpovede: 1. c) 2. b) 3. c) 4. b) 5. a) 6. c) 7. b) 8. a)

Inšpirácie na jarné tvorenie

*Želáme Vám
príjemné prežitie
velkonočných
sviatkov
a krásne jarne
dni plné slnka a
úsmevu*

